

Forska!Sverige-dagen
15:e oktober 2014
på Uppsala slott

Höjdpunkter från Forska!Sverige-dagen 15:e oktober 2014 vid Uppsala slott - "Gathering our brains"

För hela dagens program se [länk](#)

Peter Egardt

Landshövding, Uppsala län

- inledande välkomstord i Tornsalen

"Gathering our brains" - behöver vi göra för att visa att vi tillhör toppen när det gäller forskning, utveckling av läkemedelsindustri och allt som har med life science att göra."

"Kan vi konkurrera och hur? Jag tror att vi kan konkurrera, men Sverige är så pass litet att det krävs att vi samar-

betar och samverkar på alla tänkbara sätt."

"Vi måste samverka! Satsa på det som är excellens, kraftsamla där det behövs och där vi redan nu visar framfötterna, det tror jag är enda chansen om vi ska kunna göra samma resa som exempelvis Boston när det gäller life science."

Anna Nilsson Vindefjärd

Generalsekreterare, Forska!Sverige

- *presentation (se [länk](#))*

Forska!Sverige har initierat projektet ***“Agenda för hälsa och välbefinnande”*** som är en unik konstellation där 25 organisationer tillsammans arbetar fram åtgärdsförslag som är analyserade ur de olika professionernas och patienternas perspektiv. Vi går framförallt på djupet med *hur* åtgärder-na bör genomföras inom följande målområden:

- *Excellent forskning och utbildning*
- *En kvalitetsdriven vård med patienten i fokus med väl fungerande system som gör att patienten får del av innovationer*
- *En nationell struktur för forskning och kvalitetsutveckling som underlättar insamling, användning och delning av data för att förbättra hälsa*
- *Ett vårdssystem och ett näringslivsklimat som lockar både små och stora företag att bedriva forskning, utveckling och innovation i Sverige*

Marie Carlén,
Docent vid Institutionen för
Neurovetenskap, Karolinska Institutet

***Nytt ljus på hjärnan
- tekniska revolutioner inom hjärn-
forskningen***

“Idag beräknas 30% i EU vara drabbade av psykisk sjukdom. År 2030 förespår WHO att psykisk sjukdom kommer utgöra största sjukdomsörden på jorden.”

“Optogenetik är en ny teknik som revolutionerat neurovetenskapen och det ger oss möjligheten att kontrollera nervceller i hjärnan med ljus. I vårt labb har vi identifierat en grupp av nervceller som vi tror är involverade i negativ upplevelse.”

“Med en annan ny teknik - Clarity- kan man studera intakt vävnad genom att vävnaden görs helt genomskinlig. Denna teknik gör att vi för första gången kan komma in med mikroskop och få en bättre förståelse för hur hjärnans nätverk ser ut. Med funktionella metoder skulle det ta 120 år att göra på en human hjärna, men med nya datorer och bättre teknik så tror man att detta kan ta ett år.”

Mats Ulfendahl (Vetenskapsrådet), Anders W Jonsson (C) och Nina Rehnqvist (SBU).
Kristina Sparreljung (Hjärt och Lungfonden), Olle Stendahl (Linköpings universitet) och
Ursula Tengelin (Gaia Ledership)

Ulrika Akenine

Studiekoordinator vid Institutionen för Neurobiologi, Karolinska Institutet
-presentation (se [länk](#))

Utmaningen med en åldrande befolkning – vilka framsteg görs inom demensforskningen?

“Vi har utvecklat ett riskbedömningsinstrument för demens, där riskfaktorer och skyddande faktorer vägs in. Vi kan inte helt undvika insjuknande i demenssjukdom, men vi kan senarelägga insjuknandet. Detta kommer att ha en enorm betydelse på individnivå, men framförallt på samhällsekonomisk nivå.”

“FINGER - är en ny interventionsstudie där patienterna får kostråd, medverkar i träningsgrupper och kognitiv träning. Utöver detta så har man noga koll på deras riskfaktorer. De första resultaten visar att redan efter 2 år, så presterar patienterna betydligt bättre på kognitiva funktioner jämfört med kontrollgruppen.”

“Ett annat nytt initiativ är ”Healthy Ageing Through Internet Counseling in the Elderly” - där man använder en plattform på internet för att motivera och stödja livstilförändringar.”

Thomas Sinkjaer (Danmarks grundforskningsfond), Tomas Eldered (Recipharm) och Magnus Bjørsne (AstraZeneca)

Lars Lannfelt

Professor Uppsala universitet och grundare av BioArctic Neuroscience AB

Ett läkemedel mot Alzheimers - möjligt inom några år?

”Dagens behandling ändrar inte sjukdomsförloppet, men patienten vinner i bästa fall 6-12 månader. Vi vill stoppa denna sjukdomsprocess.”

”Vi har lärt oss förstå Alzheimers sjukdom genom att studera den sjuka hjärnan och undersöka släkter med sjukdomen. Detta

är genomförbart tack vare av att vi i Sverige är duktiga på register.”

”Det har hänt mycket under de senaste 25 till 30 åren – ett helt nytt forskningsfält har öppnats, där vi dessutom lärt oss väldigt mycket kliniskt. Nu vet vi att amyloid är involverat i att driva Alzheimers sjukdom, vilket jag och många med mig har drivit.”

”Vi hittade mutationer i en population från övre Norrland som hade väldigt intressanta egenskaper, vi kallade den för den arktiska mutationen. Det visade sig att mutationen var giftig för nervcellerna. Denna mutation har vi nu skapat ett potentiellt läkemedel mot, vilket nu testas i en klinisk studie.”

Eskil Elmér

Docent Lunds universitet och grundare Neurovive Pharmaceutica AB

-presentation (se [länk](#))

Ett läkemedel mot mot traumatisk hjärnskada

- möjligt inom några år?

“ Det finns inga behandlingar för att förhindra att nervcellerna dör vid en traumatisk hjärnskada.”

“Vi kom fram till, av en ren slump, att ett läkemedel som används för att trycka ner immunförsvaret vid transplantationer också är väldigt nervcellsskyddande. Detta var 1992, tjugo år senare injicerades den första patienten i en klinisk prövning.” Neurovive hoppas snart kunna introducera behandlingar för att förhindra att nervcellerna dör.

“Det är märkligt med patent - man får minst 50 års skydd för en ring-signal på mobilen, men bara 20 års skydd för ett läkemedel...”

Göran Alderborn (Uppsala universitet), Sören Johansson (Elekta), Ivar de la Cruz (Naturvetarna) och Penilla Gunther (KD)

Thomas Sinkjaer

Direktör Danmarks Grundforskningsfond
-presentation (se [länk](#))

Action taken to strengthen research in Denmark

“ In the late 00 until now our focus has been on improving innovation policy. We motivate breakthrough research through flexible, large and long term funding. The research has to be interdisciplinary and have an organization that stimulate interaction and collaboration.”

“Main funding instrument: Centers of Excellence. These centers (DNRF) have been a success. They distributes 2% of the public research funds in Denmark, but contribute with 25% of publications in high impact interdisciplinary journals by authors from Danish institutions.”

“It is essential when you do your selection of scientists that you have the best people to help you with the selection. It needs to be the right idea, the right person to handle it and the right team.”

Anders Ekblom (KS, SwedenBIO) Kerstin Holmberg (Nätverket mot cancer),
Anne Carlsson (Reumatikerförbundet), Eugen Steiner (HealthCap) mfl.

Carl-Henrik Heldin

Styrelseordförande Nobelstiftelsen och vice-president European Research Council
-presentation (se [länk](#))

Vad krävs för att stärka medicinsk forskning i Sverige?

“Värna resurserna till forskning.”

“Underlätta rekrytering! Svensk forskningsframtid står och faller i om vi kan rekrytera de mest begåvade personerna till forskningen.”

“Vi måste värna om kvaliteten i grundskolan, gymnasiet och universiteten. Vi måste uppmuntra begåvningar att skaffa sig en forskarutbildning och börja forska och vi måste även rekrytera utländska begåvningar med andra erfarenheter och referensramar för att berika vår forskningvärld.”

“Vi måste skapa en tydlig karriärväg för unga forskare! Skapa gärna 6-åriga rekryteringstjänster tillsatta i nationell konkurrens och efter internationell annonsering.”

“Vi måste även uppmuntra mobilitet - inklusive en post-doc erarenhet vid en annan institution, gärna utomlands, samt så är det viktigt att underlätta byte av arbetsplats i Sverige. Svenska forskare tenderar att bli kvar där de sitter och går miste om möjligheterna att inspireras av ny forskningsmiljö.”

“Det är viktigt att satsa på infrastruktur med sofistikerade instrument, komplicerade metoder, fungerade databaser och biobanker.”

“Satsa på grundforskning och utvärdera verksamheten.”

Susanne Ås Sivborg,

Generaldirektör Patent- och registreringsverket,
Samordnare för life science-sektorn

En svensk life science-strategi

- öppet samtal med regeringens utredare

”Vi måste ha en hälso- och sjukvård som är innovativ och öppen för interaktion, innovation och samverkan.”

”Det är viktigt med bra generella villkor för företag att verka i Sverige inom life science-sektorn med bra skattesystem och infrastruktur samt långsiktig finansiering och möjlighet att rekrytera kompetens. Det måste finnas en tillgång till kompetens, både inom näringsliv och akademi. Vi ska vara ett attraktivt land både för stora och mindre företag.”

”Vi måste skapa möjligheter att bedriva klinisk forskning och kliniska prövningar.”

”Det är viktigt med mobilitet mellan de olika aktörerna inom life-science sektorn - människor måste kunna röra sig mellan hälso- och sjukvård, akademi och näringsliv.”

”Vi måste slå vakt om den kompetens som finns i Sverige.”

”En klar strategi och samordning är något som väldigt många efterfrågar inom life-science sektorn.”

Helene Hellmark Knutsson,
Ministern för högre utbildning
och forskning (S)

Vad kommer politikerna göra konkret för att stärka life science i Sverige?

“ Det handlar om kvalitet, kvantitet och långsiktighet. När det gäller forskningen så finns det mycket bra som den förra regeringen har gjort. När det gäller resurser till forskningen så har den förra regeringen statsat rejält, man har också tagit initiativ till många bra och viktiga utredningar, varav en är Susanne Ås Sivborgs - samordnare för life science-sektorn. Det ligger många satsningar som vi ska se till att fullfölja i den nya regeringen.”

“Vi måste se till att de unga forskarna får bra villkor så att de vågar satsa på en forskarkarriär.”

“Innovationsupphandling är viktigt, likaså vad vi gör för de anställda i vården, och hur vi använder de upphandlade resurserna.”

“Vi måste gynna implementering av nya läkemedel och kunskap in på sjukvården och till patienternas nytta.”

Penilla Gunther,
Riksdagsledamot (KD)

“Det är den här samverkan som måste till för att det ska fungera inom life science på alla nivåer”

“Det är viktigt att näringslivet får goda villkor - det handlar om kompetens, skattenivåer och företagandets villkor i stort.”

Anders W Jonsson,
Riksdagsledamot (C)

“Satsningen på SciLifeLab och det nya ALF-avtalet - allt styr mot excellent forskning.”

“Om vi höjer marginals-katten och försvårar för näringslivet - klart att det får ju yttersta påverkan på life science-forskningen.”

Betty Malmberg,
Riksdagsledamot (M)

“Vi måste visa nyttan av den forskning som drivs. Jag vill lyfta faktabladen från Forska!Sverige - detta är ett klockrent exempel för att väcka oss politiker och få oss att inse vikten av att satsa på den här typen av investeringar som ju forskningen är.”

Barbro Westerholm,
Riksdagsledamot (FP)

“Vi sitter på två guldgruvor:

- Register - beslutade av riksdagen i huvudsak och därmed menar jag att riksdagen/staten/regeringen har ett ansvar för att de ska beforskas. Det är oetiskt att samla all information om människor om den inte används, därför måste det sättas av resurser.

- Den åldrande befolkningen

Om ska man vända synen på samhället till att se den här generationen som resurs, då behöver vi forskning som visar vilken resurs det är, hur vi kan använda den och bevara den. Det börjar med hjärnforskningen och går vidare till registerforskning.”

Göran Petersson (Linnéuniversitetet), Karin Meyer (Apotekaresocieteten), Filippa Nyberg (Svenska Läkaresällskapet) och Helene Hellmark Knutsson (Ministern för högre utbildning och forskning)

Forska!Sveriges politikerutmärkelse 2014

Barbro Westerholm,
Riksdagsledamot Folkpartiet, tilldelades
Forska!Sveriges politikerutmärkelse
2014 med motiveringen:

*“För sitt beundransvärda engagemang
och kraftfulla agerande inom forsknings-
frågor som berör människors livsresa med
utgångspunkten att alla individer är
olika.”*

Barbro Westerholm
Riksdagsledamot (FP)

“Det är fantastiskt att få en sån här utmärkelse!”

“Att bli sedda i Sverige för de resurser vi har, så
som register och personnummer, och därmed
kunna vara med i det internationella samman-
hanget - det är fantastiskt!”

Forska!Sveriges forskarutmärkelse 2014

Catharina Svanborg,
Professor mikrobiologi och klinisk
immunologi, Lunds universitet, tilldelades
Forska!Sveriges forskarutmärkelse 2014 med
motiveringen:

*“För sin banbrytande forskning inom cancer-
fältet. Särskilt utmärkande är upptäckten av
bröstmjölksämnet HAMLET som kan användas
för behandling av olika cancerformer vilket
framgångsrikt förts vidare till kliniska studier.”*

Catharina Svanborg
Professor, Lunds universitet

“Jag vill tacka för den här utmärkelsen som mitt labb blev väldigt lyckliga över. Det är en inspiration för framtida arbete.”

“Drömmen är att de här strukturerna som ni alla är del av ska göra att den här typen av medicinska upptäckter kan komma till användning. Vi hoppas att HAMLET ska bli till hjälp för en massa människor och att industristrukturerna ska komma oss forskare till mötes.”

